

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne			Kod przedmiotu	D-CH i PCH			
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo							
Profil kształcenia		praktyczny							
Poziom studiów		Studia pierwszego stopnia							
Specjalność									
Forma studiów		stacjonarny							
Semestr studiów		IV							
Tryb zaliczenia przedmiotu		Zaliczenie na ocenę		Liczba punktów ECTS				Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	5,5	Zajęcia kontaktowe	5,25		Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym
		Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć				Waga w %
Wykład		35	5	20	Zaliczenie na ocenę - sprawdzian pisemny, test mieszany				25%
Seminarium		10	5	5	Zaliczenie na ocenę - przygotowanie prezentacji multimedialnej				20%
Zajęcia Praktyczne		40	-	40	Zaliczenie na ocenę - sprawdzian praktyczny w warunkach rzeczywistych				30%
Praktyka zawodowa		80	-	80	Zaliczenie na ocenę - sprawdzian praktyczny w warunkach rzeczywistych				25%
Razem:		155	10	145	Razem				100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:									
Wiedza	1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;						D.W1.	Wykład
	2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;						D.W2.	Wykład
	3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym.						D.W3.	Wykład
	4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;						D.W4.	Wykład
	5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;						D.W5.	Wykład
	6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;						D.W6.	Wykład
	7.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;						D.W7.	Wykład
	8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;						D.W8.	Wykład
	9.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;						D.W9.	Wykład
	10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym);						D.W10.	Wykład
	11.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;						D.W13.	Wykład
	12.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności						D.W18.	Wykład
	13.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;						D.W20.	Wykład
	14.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhanced Recovery After Surgery, ERAS</i>);						D.W22.	Wykład
	15.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne						D.W23.	Wykład
	16.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;						D.W24.	Wykład
	17.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;						D.W27.	Wykład
	18.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;						D.W29.	Wykład
	19.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;						D.W30.	Wykład
	20.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);						D.W31.	Wykład
	21.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;						D.W32.	Wykład
	22.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;						D.W33.	Wykład

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:				
Umiejętności	1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	D.U2.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U3.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	D.U4.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	D.U6.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U7.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U8.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	8.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	D.U9.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	9.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	D.U10.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	10.	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej	D.U11.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	11.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	D.U12.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	12.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	D.U13.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	13.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	D.U14.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	14.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	D.U15.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	15.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U16.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	16.	przewodzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U17.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	17.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	D.U18.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	18.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;	D.U20.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	19.	przewodzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U21.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	20.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	D.U22.	Zajęcia Praktyczne, praktyka

				zawodowa
	21.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	D.U23.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	22.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe	D.U24.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	23.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	D.U26.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	24.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	D.U27.	Zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
Kompetencje społeczne	1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	KS.1	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	przestrzegania praw pacjenta;	KS.2	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS.3	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS.4	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	KS.5	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS.6	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS.7	Wykład, zajęcia Praktyczne, praktyka zawodowa

Treści kształcenia

Wykład	Metody dydaktyczne:	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, dyskusja	
Lp.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Nowotwory – postacie, rozpoznanie, zasady leczenia. Udział pielęgniarki.		3
2.	Diagnostyka chorób jamy brzusznej. Przepukliny brzuszne. Zadania pielęgniarki w diagnostyce.		2
3.	Ostre choroby jamy brzusznej. Opieka nad chorym w ostrych stanach chirurgicznych.		3
4.	Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego. Choroby wątroby i dróg żółciowych, choroby trzustki i śledziony. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami układu pokarmowego.		3
5.	Choroby jelita cienkiego i grubego. Zadania pielęgniarki.		2
6.	Diagnostyka proktologiczna.		2
7.	Żywienie i leczenie żywieniowe enteralne i parenteralne w chirurgii- zadania pielęgniarki.		2
8.	Przygotowanie pacjentów do różnych badań diagnostycznych (badania obrazowe, badania ultrasonograficzne, badania endoskopowe. Elementy fazy przedlaboratoryjnej w wykonywaniu badań analitycznych.		3
Razem liczba godzin			20

Seminarium	Metody dydaktyczne:	Prezentacja multimedialna, dyskusja, pogadanka	
Lp.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Pielęgnowanie pacjenta z raną		5
Razem liczba godzin			5

Zajęcia praktyczne	Metody dydaktyczne:	Pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy	
Lp.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Zapoznanie się z zasadami ergonomii i obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy Zakażenia występujące w chirurgii. Rola pielęgniarki w zapobieganiu szerzenia się zakażeń wewnątrzodziałowych i szpitalnych. Zakażenie jako choroba. Zasady wyjaławiania i odkażania Zapobieganie zakażeniom przez pielęgniarki.		8
2.	Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych Badania rentgenowskie - rodzaje badań i podstawowe zasady przygotowania chorego do badań. Badania ultradźwiękowe ogólne zasady przygotowania chorego do badań. Tomografia komputerowa – rodzaje badań, przygotowanie chorego do badań. Magnetyczny rezonans jądrowy – przygotowanie chorego do badania. Badania endoskopowe- rodzaje badań , przygotowanie chorego do badań. Błędy przedlaboratoryjne w praktyce pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym. Pobieranie krwi i moczu do analiz laboratoryjnych. Znaczenie sposobu pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego.		8
3.	Żywienie i leczenie żywieniowe enteralne i parenteralne. Wskazania do żywienia. Preparaty stosowane w żywieniu dojelitowym i pozajelitowym. Powikłania żywienia dojelitowego i pozajelitowego. Opieka nad chorym żywionym enteralnie i parenteralnie. Zakażenia w terapii żywieniowej.		8
4.	Opieka pielęgniarska nad chorym przepukliną brzuszną. Model opieki pielęgniarskiej nad chorym z przepukliną pachwinową		8
5.	Opieka pielęgniarska nad wybranymi schorzeniami pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Model opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z żółtaczką mechaniczną.		8
Razem liczba godzin:			40

Praktyka zawodowa	Tematyka zajęć:
<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się z zasadami ergonomii i obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale chirurgicznym i na bloku operacyjnym, - zapoznanie się z zadaniami pielęgniarki pracującej na bloku operacyjnym, - poznanie zasad przygotowania sali operacyjnej do zabiegu, - przyjmowanie pacjenta na blok i sprawuje nad nim opiekę, - uczestniczenie w przygotowaniu instrumentarium do różnych zabiegów operacyjnych, - doskonalenie umiejętności w zakresie współdziałania w zespole terapeutycznym oddziału oraz bloku operacyjnego, - nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu i pozytywnych relacji z pacjentem chirurgicznym i jego rodziną w oddziale w momencie przyjmowania na oddział oraz w czasie hospitalizacji, - podejmowanie działań ukierunkowanych na profilaktykę powikłań w czasie hospitalizacji ze strony: miejsca operowanego, układu oddechowego, układu moczowego, układu pokarmowego, narządu ruchu, układu krążenia, miejsca oparzonego, miejsca wytworzenia stomii, - przyjmowanie pacjenta z sali operacyjnej, ocenia jego stan ogólny, - monitorowanie przebiegu okresu pooperacyjnego z wczesnym rozpoznaniem zaburzeń i powikłań, - sprawna realizacja opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z powikłaniami okresu pooperacyjnego: nieprawidłowe gojenie rany pooperacyjnej, ucisk, obrzęk w opatrunku gipsowym, nieprawidłowe podłączenie i działanie drenów w ranie pooperacyjnej, nieprawidłowe działanie drenażu ssącego, wstrząs, - prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie: żywienia i stylu życia w różnych jednostkach chorobowych, pielęgnacji rany pooperacyjnej, pielęgnacji stopy cukrzycowej, pielęgnacji miejsca oparzonego, rehabilitacji pacjenta po różnych zabiegach operacyjnych, - przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych: Rtg, USG, Rezonansu Magnetycznego, Tomografii Komputerowej, badań endoskopowych, - sprawowanie opieki nad pacjentem: przygotowywanym do operacji planowej oraz ze wskazań nagłych, po zabiegu operacyjnym o przebiegu prawidłowym i powikłanym, w schorzeniach nieoperacyjnych. 	
Razem liczba godzin:	80

Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela	Metody dydaktyczne:	Praca studenta z książką	
Lp.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Udział pielęgniarki w terapii bólu. Metody i skale oceny bólu stosowane u pacjentów po zabiegach operacyjnych. Leczenie bólu pooperacyjnego i urazowego.		5
2.	Specyfika komunikacji z pacjentem w medycynie zabiegowej. Metody i techniki komunikacji.		5
Razem liczba godzin			10

Literatura podstawowa:

1.	CHIRURGIA : podręcznik dla studentów / red. Jan Fibak; Wojciech Burchardt [et al.]. - Wyd. 3 dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005
2.	Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego / red. Elżbieta Walewska; Antonii Czupryna [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2020
3.	Pielęgniarstwo w chirurgii : wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej / Wojciech Kapała. - Wyd. 2 uzup.. - Lublin : Czelej, 2006.
4.	Pielęgniarstwo chirurgiczne wydanie: Warszawa, 1, 2020 Copyright: 2020 Lucyna Ścisło_PZWL Wydawnictwo Lekarskie
5.	Chirurgia / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 1 i 2 red. Wojciech Noszczyk; Piotr Andziak, Jerzy Arendt [et al.]. -Warszawa Wydaw. Lekarskie PZWL, cop.1, 2019/

Literatura uzupełniająca:

1.	Chirurgia = Surgery / Bruce E. Jarrell, Anthony R. Carabasi; red. wyd. pol. Wojciech Rowiński; tł. z ang. Tomasz Borkowski [et al.]. - Wyd. 1 pol., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2007.
2.	Wybrane zagadnienia pielęgniarstwa chirurgicznego i operacyjnego : [praca zbiorowa / pod red. Zbysława Wojciecha Grajka].- Suwałki : Wydawnictwo Uczelniane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika, cop. 2010.
3.	Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarki i położnej / Maciej Gibiński, Renata Ciemierz.- Wyd. 1, dodr. 2.- Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016.
4.	Chirurgia : repetytorium / Jan Fibak. - Wyd. 2 dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2010.
5.	Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii / aut. Grażyna Bączyk [et al.] ; red. Grażyna Bączyk, Wojciech Kapała ; Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.- Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, 2012
6.	Chirurgia / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 1 / red. Wojciech Noszczyk; Piotr Andziak, Jerzy Arendt [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
7.	Chirurgia / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 2 / red. Wojciech Noszczyk; Maciej Bałaj [et al.]. - Warszawa : Wydaw.

